Energietafel West-Overijssel

Regionale Samenwerkingsagenda Energie West-Overijssel

2026 - 2030

Versie 26 november 2025

Inhoudsopgave

VOORWOORD **3**

1 INLEIDING **4**

2 ONZE SAMENWERKING **5**

De basis voor de samenwerking *5*
Waar werken we op samen? *5*
Wat is daarbij onze strategie? *7*

3 HERNIEUWBARE ENERGIE **9**

Regionale focus *9*
Waar gaan we op samenwerken? *9*
Samenhang met andere onderwerpen *10*

4 ENERGIENETWERK BESCHIKBAAR EN TOEGANKELIJK **11**

Regionale focus *11*
Waar gaan we op samenwerken? *11*
Samenhang met andere onderwerpen *14*

5 WARMTE **15**

Regionale focus *15*
Waar gaan we op samenwerken? *15*
Samenhang met andere onderwerpen *18*

6 PARTICIPATIE **19**

Regionale focus *19*
Waar gaan we op samenwerken? *19*
Samenhang met andere onderwerpen *20*

7 RANDVOORWAARDEN VOOR DE UITVOERING **21**

Regionale focus *21*
Governance *21*
De werkorganisatie en benodigde middelen *23*
Communicatiestrategie *25*
Monitoring en verantwoording *26*
Vervolgstappen *27*

Voorwoord

De energietransitie vraagt veel van ons allemaal. We staan voor grote opgaven die raken aan wonen, werken, mobiliteit, natuur en economie. Geen enkele partij kan deze uitdagingen alleen aan. Juist daarom is het zo waardevol dat overheden, netbeheerders, maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners in West-Overijssel elkaar al jaren weten te vinden. Deze samenwerking – vrijwillig, maar zeker niet vrijblijvend – vormt de basis onder deze Regionale Samenwerkingsagenda Energie 2025–2029.

De afgelopen jaren hebben we samen grote stappen gezet. We hebben gebouwd aan vertrouwen en aan een manier van werken die past bij de complexiteit van deze tijd: integraal, gebiedsgericht en met oog voor de samenhang tussen thema's zoals hernieuwbare energie, warmte, netcapaciteit en participatie. Tegelijkertijd zien we dat de opgaven groeien. Congestie op het elektriciteitsnet, de versnelling van de warmtetransitie, de noodzaak van energiebesparing, de restopgave duurzame opwek en de behoefte aan nieuwe bronnen en opslag vragen om een steviger, slimmer en bovenal gezamenlijke aanpak.

Deze Samenwerkingsagenda laat zien hoe we die samenwerking de komende jaren verder vormgeven. Met duidelijke prioriteiten, gedeelde uitgangspunten en de bereidheid om samen keuzes te maken wanneer dat nodig is. We bouwen voort op wat goed werkt, blijven leren van elkaar en versterken wat beter kan. Altijd vanuit het principe: lokaal wat kan, regionaal waar het meerwaarde heeft.

Ik ben trots op de betrokkenheid en inzet van al onze partners. De Energietafel West-Overijssel is een plek geworden waar kennis, ervaring en verantwoordelijkheid samenkomen. Waar we elkaar scherp houden, maar ook ondersteunen. Waar we verschillen respecteren en toch gezamenlijk richting geven.

Met deze Samenwerkingsagenda zetten we een volgende stap. Niet omdat het eenvoudig is, maar omdat het noodzakelijk is. Voor een toekomstbestendig energiesysteem, voor een leefbare regio en voor de generaties die na ons komen.

Ik zie ernaar uit om samen met u verder te bouwen aan de energietransitie in West-Overijssel.

André Schuurman
Voorzitter Energietafel West-Overijssel

1 Inleiding

De Regionale Samenwerkingsagenda Energie voor West-Overijssel vormt het gezamenlijke kompas voor de regionale samenwerking op het gebied van de energietransitie in de periode 2025-2029. Deze agenda bouwt voort op de Bestuurlijke Routekaart Energie West-Overijssel, die in oktober 2024 is vastgesteld, en hangt nauw samen met de Uitvoeringsagenda Energie Overijssel (gezamenlijke uitwerking van de Energievisie Overijssel). Zij vormt daarmee het vertrekpunt voor de verdere concretisering van onze verbrede samenwerking op de energietransitie in West-Overijssel.

In deze Samenwerkingsagenda brengen we de belangrijkste opgaven in beeld – inclusief de voorgenomen activiteiten, de aanpak en het beoogde resultaat – waar we de komende vier jaar als regio samen aan werken. De agenda is gevoed door drie samenhangende bronnen:

1. **Acties uit de Bestuurlijke Routekaart** (2024): hierin waren al concrete acties opgenomen waaraan we sinds vorig jaar uitvoering geven.
2. **Aanvullende acties gestart in 2025**: in overeenstemming met de Routekaart hebben we het afgelopen jaar benut om te verkennen op welke thema's en opgaven verdere regionale samenwerking nodig is om versnelling te realiseren in de energietransitie.
3. **Acties vanuit de Uitvoeringsagenda Energie Overijssel** (in voorbereiding, 2025): na vaststelling van de Provinciale Energievisie (februari 2025) is gestart met de uitwerking daarvan naar een provinciale Uitvoeringsagenda. Daar waar relevant zijn onderdelen vanuit deze Uitvoeringsagenda vertaald naar concrete regionale acties voor West-Overijssel.

Leeswijzer
Deze agenda beschrijft hoe wij regionaal samenwerken aan de uitvoering van de energietransitie in West-Overijssel. De opbouw volgt de belangrijkste thema's en samenwerkingslijnen binnen deze opgave.

Hoofdstuk 2 – Onze samenwerking
Dit hoofdstuk vormt de basis. Hierin wordt toegelicht hoe het nationale Klimaatakkoord en het onderliggende beleid richting geeft aan onze regionale samenwerking. Daarnaast wordt beschreven op welke inhoudelijke thema's we de samenwerking vorm en inhoud geven en welke strategische uitgangspunten daarbij horen.

Hoofdstukken 3 t/m 6 – Thematische samenwerking
Deze hoofdstukken over Hernieuwbare energie, Energienetwerk, Warmte en Participatie vormen de inhoudelijke kern van de agenda. Voor elk thema wordt inzicht gegeven in de regionale focus, waar we binnen het thema op gaan samenwerken en wat de samenhang is met andere onderdelen van de energietransitie.

Hoofdstuk 7 – Randvoorwaarden voor de uitvoering
In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de organisatorische en bestuurlijke randvoorwaarden die nodig zijn om de samenwerking succesvol uit te voeren. Onderwerpen als governance, organisatie, middelen, communicatie en monitoring komen hier aan bod. En ter afsluiting wordt ook kort ingegaan op de vervolgstappen.

2 Onze samenwerking

De basis voor de samenwerking

Beleid, wet- en regelgeving

Het hoofddoel waar we wereldwijd aan werken is het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen tot 98% in 2050, met 55% besparing op de uitstoot tot 2030 (Nationaal Klimaatakkoord). In één woord samengevat: de energietransitie. Deze transitie heeft een groot scala van onderwerpen in zich en raakt ook direct aan andere thema's zoals bedrijvigheid, wonen, mobiliteit, etc. Veel verschillende organisaties werken hieraan, waaronder overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners. Deze complexe opgave vraagt dan ook om samenwerking op verschillende niveaus, op verschillende thema's en tussen verschillende organisaties.

We beginnen echter niet bij nul en hebben ons te verhouden tot nationaal, regionaal en lokaal beleid en wet- en regelgeving. Op rijksniveau is er o.a. het Programma Energiehoofdstructuur (PEH) dat laat zien welke nieuwe nationale energie-infrastructuur nodig is richting 2050 en waar deze slim geplaatst kunnen worden. Daarnaast is er het Nationaal Programma Energiesysteem (NPE) met daarin de visie voor de transitie naar een klimaatneutraal energiesysteem in 2050. En er is wetgeving zoals de energiewet en de warmtewet.

Op provinciaal niveau ligt er de in 2025 vastgestelde Energievisie Overijssel 2050 die richting geeft aan de ontwikkeling van het energiesysteem in Overijssel. De visie geeft inzicht in de gewenste energiemix waarmee in 2050 de Overijsselse energievraag wordt ingevuld, het aandeel van de Overijsselse energievraag die in Overijssel wordt opgewekt (met welke mix van technieken), en welke keuzes er gemaakt worden rond het ontwerp van het energiesysteem.

De regionale samenwerking is van start gegaan op de opgaven vanuit de RES 1.0, vastgesteld in 2021 door alle partners. Daarin zijn de regionale doelstellingen verwoord voor de opwek van schone energie, participatie en lokaal eigendom en hoe we de regionale warmtebronnen inzetten. De doelstellingen uit de RES 1.0, waaronder de doelstelling om samen 1,8 TWh duurzame energie op te wekken, zijn nog steeds van kracht.

Van RES 1.0 naar een stevige Samenwerkingsagenda

De bestuurders gaven aan op onderwerpen die meer urgentie vragen ook intensiever te willen samenwerken. Zoals de lokale warmtetransitie, het energienetwerk en de netcongestie en lokaal eigendom (van energiecoöperaties naar energiegemeenschappen). Daarvoor hebben de bestuurders in oktober 2024 de Bestuurlijke Routekaart West-Overijssel (met bijbehorend Uitvoeringsprogramma) vastgesteld. Deze bevat verschillende onderwerpen die aanvullend onderzoek vragen voordat besloten kan worden deze in de Samenwerkingsagenda op te nemen en verder te concretiseren. In deze agenda is dit verder uitgewerkt.
Met de totstandkoming van de Bestuurlijke Routekaart is ook gekozen voor een aanpassing van de terminologie: van Regionale Energiestrategie (RES) naar Energietafel en van regio West-Overijssel naar energieregio West-Overijssel. Hetgeen de lading beter dekt.

In nauwe samenhang met de Uitvoeringsagenda Energie Overijssel

Provincie heeft met de partners in Overijssel de provinciale Energievisie Overijssel uitgewerkt naar een Uitvoeringsagenda om samen uitvoering te geven aan de opgaven. De Overijsselse energieregio's West-Overijssel en Twente hebben daar een fors aandeel in. In West-Overijssel is dit zichtbaar in voorliggende Samenwerkingsagenda. Door de opgaven te vertalen naar de schaal van West-Overijssel wordt zichtbaar voor de deelnemende gemeenten en haar partners aan welke opgaven gezamenlijk gewerkt wordt. Waarop afstemming moet plaatsvinden en met wie zodat we geen dingen dubbel doen.

Waar werken we op samen?

We geven de samenwerking de komende jaren vorm langs verschillende inhoudelijke speerpunten. Deze zijn hieronder toegelicht. We veranderen daarbij onze aanpak en gaan meer integraal en gebiedsgericht aan de slag. We kijken of we op koers liggen en we passen onze monitor daarop aan. Met welke projecten en activiteiten we onze inzet per speerpunt concreet vormgeven, is uitgewerkt in de volgende hoofdstukken.

Hernieuwbare energie (hoofdstuk 3)
Samenwerking op de opwek van hernieuwbare energie met zon en wind is voor deze energieregio niet nieuw. Denk aan het uitvoeren van gemaakte afspraken over zonne- en windparken op land en onderzoek naar de mogelijkheden voor het opwekken van energie op en naast rijkswegen (OER-projecten). We onderzoeken de restopgave (door tegenvallende prestaties op wind zullen er nieuwe plannen moeten worden gemaakt) en kijken vooruit naar de opgaven voor na 2030. De vraag daarbij is: behoudt de provincie de regie of wordt het teruggelegd op de Energietafel.

Energienetwerk beschikbaar en toegankelijk (hoofdstuk 4)
Om energie van een productielocatie naar de gebruikers te brengen, en dus toegankelijk en beschikbaar te maken, is een adequaat systeem nodig. Een goed functionerend energiesysteem is daarom een cruciale voorwaarde voor deze transitie. In de afgelopen jaren is dit ook duidelijk zichtbaar geworden door de knelpunten op het elektriciteitsnet (netcongestie).

Het is daarom van groot belang om gezamenlijk een scherper beeld te krijgen van het energiesysteem van de toekomst. Dat gaat niet alleen om elektriciteit, warmte, gassen, brandstoffen en benodigde energie-infrastructuur, dat gaat ook om de samenhang met andere maatschappelijke vraagstukken en transities zoals de woningbouwopgave, mobiliteit, transitie naar een circulaire economie, energiearmoede en klimaatadaptatie. Er ligt dus een grote uitdaging om op basis van een integrale gebiedsgerichte aanpak het energiesysteem van de toekomst te concretiseren, zodat de juiste (ruimtelijke) keuzes in het hier en nu kunnen worden gemaakt.

We zetten in op samenwerking op pocketniveau om inzicht te krijgen in de huidige en toekomstige beschikbaarheid als gevolg van die ruimtelijke ontwikkelingen. Onze regio kent twee pockets, dit zijn deelgebieden waar verschillende gemeenten afhankelijk zijn van aansluiting op eenzelfde onderstation (MS-station). We ontwikkelen kennis op instrumentarium voor o.a. ruimtelijk inpassing, over netbewust bouwen, energieopslag en wat daarvoor nodig is, visieontwikkeling op lokale energiesystemen en we werken aan samenwerkingsovereenkomsten met de netbeheerder en ontwikkelen data om zicht te krijgen in het energienetwerk.

Warmte (hoofdstuk 5)
Een belangrijk speerpunt in de Samenwerkingsagenda is het verder en sneller verminderen van de vraag naar energie in de gebouwde omgeving. Energie die je niet gebruikt, hoef je immers niet op te wekken, te transporteren en te betalen. Een belangrijk onderdeel hiervan is het verlagen van de warmtevraag door het verder isoleren en verduurzamen van gebouwen. We zetten in op regionale ondersteuning en het faciliteren van strategische samenwerking tussen gemeenten, zodat de isolatieopgave bij individuele gemeenten versneld gerealiseerd kan worden. Daarnaast verkennen we samen met gemeenten welke duurzame warmtebronnen in de regio benut kunnen worden. We verfijnen de regionale bronnenstrategie en faciliteren kennisdeling over de inzet van duurzame warmtebronnen, zoals (ondiepe) geothermie en aquathermie. Er wordt veel ingezet op het stimuleren van de uitrol van kleincollectieve warmtenetten op basis van deze bronnen, gezien dit de schaal is waarop West-Overijssel voornamelijk warmtenetten kan realiseren. Er wordt ook ingezet op kennisontwikkeling van decentrale energiesystemen, specifiek over lokale energieopslag en warmtebuffering, waardoor deze energiesystemen haalbaarder en betrouwbaarder worden. Door zoveel mogelijk in te zetten op collectieve warmte (waar dit maatschappelijk ook de laagste kosten kent), zorgen we naast een duurzame warmteoplossing ook voor minder druk op het overvolle elektriciteitsnet.
Daarnaast zetten we ook in op het faciliteren van de provincie en gemeenten om de inzet en opschaling van groen gas mogelijk te maken, bijvoorbeeld voor de verwarming van historische stadskernen en als piek/back-up voorziening voor warmtenetten.

Participatie (hoofdstuk 6)
Participatie is en blijft een verantwoordelijkheid van de gemeenten. En bij windontwikkeling ligt de verantwoordelijkheid bij zowel gemeente als provincie. We stimuleren een brede doorontwikkeling van energiecoöperaties en waar mogelijk een transformatie naar energiegemeenschappen in het kader van draagvlak en als belangrijke partner bij het oplossen van o.a. inpassings- en netwerkvraagstukken. Daarvoor ontwikkelen we gezamenlijk kennis en indien nodig handreikingen.

Wat is daarbij onze strategie?

Lokaal wat kan, regionaal waar het meerwaarde heeft

We kiezen voor een pragmatische samenwerking: lokaal waar het kan en regionaal waar het meerwaarde heeft. Sommige vraagstukken kunnen niet anders dan gezamenlijk (regionaal of subregionaal) worden opgelost zoals op het thema netwerk. Een goed voorbeeld is de gewenste samenwerking op pocket- dan wel deelnetniveau. Andere vraagstukken worden vooral lokaal opgepakt zoals op het thema participatie en warmte. Ook binnen die thema's kan samenwerking van belang zijn door bijvoorbeeld gezamenlijk tools te ontwikkelen of een lobby te starten, i.p.v. iedereen zelf het wiel te laten uitvinden. Dat scheelt tijd en kosten.

Het gezamenlijk optrekken van acht gemeenten in een pre-SMP[1]-traject is hier een goed voorbeeld van. Opgemerkt wordt dat de regionale samenwerking er niet is om verantwoordelijkheden over te nemen. Het is er juist om elkaar te versterken.

Op basis van een 'coalition of the willing'

Deze pragmatische samenwerking in West-Overijssel is gebaseerd op een 'coalition of the willing'. Deze samenwerking is vrijwillig maar niet vrijblijvend. Iedereen draagt bij aan de opgaven die een gezamenlijk belang dienen en waar sprake is van een wederzijdse afhankelijkheid. Als dit gezamenlijke belang in het geding komt, wordt hierover in een vroeg stadium het gesprek aan de Bestuurlijke Energietafel gestart en wordt gezamenlijk naar oplossingen gezocht. Als dit onvoldoende lukt dan volgen we het Huis van Thorbecke en informeren we elkaar over de stappen die iedere partij zet.

Met inachtneming van het Huis van Thorbecke en gebruikmakend van de 'tussenruimte'

We onderkennen in die samenwerking dat er onderling verschillen zijn in rollen en bevoegdheden en die respecteren we. Tegelijkertijd maken we gebruik van de zogenoemde 'tussenruimte'. Deze tussenruimte, ook wel trappenhuis genoemd, biedt de benodigde ruimte voor samenwerking in een andere samenstelling die helpend is aan de invulling van reguliere rollen, taken en bevoegdheden binnen het Huis van Thorbecke.

Het trappenhuis in het Huis van Thorbecke

Met de ondertekening van het Energieakkoord startten Rijk en provincies met het uitvoeren van de afspraken over hernieuwbare energie in de vorm van wind op land. Deze top-down benadering wekte veel wrevel. De tijd was rijp om de strakke inrichting van het Huis van Thorbecke ter discussie te stellen en het anders te doen. En zo ontstond er een vruchtbaar klimaat om de netwerken tussen de klassieke linies meer ruimte te geven. Deze 'tussenruimte' wordt ook wel symbolisch 'het trappenhuis in het Huis van Thorbecke' genoemd.

En zo werd het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie (NP RES) het eerste Nationale Programma dat zich helemaal afspeelt in die 'tussenruimte'. Er werden dertig nieuwe regio's gevormd die soms zelfs over de geografische grenzen van provincies heen gaan. Daar is West-Overijssel er een van.

Naast de lokale en provinciale overheden betrokken we ook andere partijen zoals maatschappelijke belangengroepen, waterschappen, energiecoöperaties, projectontwikkelaars en natuur- en milieugroepen. Samen proberen we de nieuwe manieren van samenwerken te ontdekken en vorm te geven.

Met een werkorganisatie als hulpstructuur

Het vorm en inhoud geven aan de samenwerkingsacties uit deze agenda gaat niet vanzelf. Daarom is bij de start van de RES een werkorganisatie opgezet die de partijen ondersteunt bij de agendering en uitvoering van deze gezamenlijke opgaven. De werkorganisatie is er voor de partners en het streven is om deze ook (groten)deels te laten bemensen (detachering) door de partners. Het hart van de werkorganisatie is het kernteam met daarin de thematrekkers, de programmamanager en -secretaris en de adviseur communicatie. Daarnaast zijn er projectleiders die voor de uitvoering van specifieke opgaven worden aangetrokken.

[1] SMP; Soorten Management Plan; een plan dat gemeenten of andere organisaties opstellen om beschermde soorten en hun leefomgeving in een specifiek gebied te beschermen.

De projectleiders worden aangestuurd door de leden van het kernteam. De leden van de ambtelijke energietafel behoren ook tot de werkorganisatie. In de volgende hoofdstukken wordt aangegeven wie voor welke actie aanspreekpunt is vanuit energieregio W-O. Dat hoeft niet te betekenen dat in de samenwerking met andere partijen deze persoon ook eindverantwoordelijk is. De middelen voor de werkorganisatie komen vooralsnog van het Rijk.

Ook met partijen over de regiogrens
Over de grenzen kijken is noodzakelijk als het gaat om de opgaven voor het netwerk. De netstructuur trekt zich namelijk niets aan van de grenzen van de energieregio's. Daarnaast kijken we over de grens naar Twente, de andere Overijsselse energieregio die vergelijkbare opgaven kent waarop samenwerking nodig of praktisch is. Dit kan variëren van een gezamenlijke uitvraag voor een bureau, het maken van een gezamenlijke aanpak, gezamenlijke lobby of het delen/uitwisselen van menskracht. Daarnaast kunnen we leren van de buren wat tijd en kosten bespaart.

Met focus én flexibiliteit in de uitvoering
Ontwikkelingen in de energietransitie volgen elkaar in rap tempo op. Om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen en vraagstukken maken we daarom binnen de geschetste speerpunten van deze Samenwerkingsagenda periodiek een nieuwe afweging over welke activiteiten we oppakken, alleen of gezamenlijk, en met welke prioritering. We spreken daarbij met elkaar af welke resultaten we willen realiseren.

3 Hernieuwbare energie

Regionale focus

Binnen deze samenwerkingsagenda zetten we in op een toename van duurzame bronnen in de energiemix. Dat gaat om elektriciteit uit zon en wind, en ook om benutting van duurzame warmte, gassen en brandstoffen. We voeren het gesprek over de governance op realisatie van de windopgave voor 2030 en na 2030. En verkennen daarbij ook in een latere fase de governance op realisatie van vergistingsinstallaties.

Waar gaan we op samenwerken?

In regionaal verband werken we al samen op een toename van hernieuwbare energie door zon en wind ontwikkeling. Afgelopen jaar is ook gestart met samenwerking op de potentiële inzet van biogas/groen gas, waterstof en (ondiepe) geothermie. Die acties komen terug bij thema warmte (hoofdstuk 5). Waar mogelijk zetten we in een latere fase ook in op onderzoek naar aquathermie, warmtekoudeopslag en andere mogelijkheden. Dat kunnen we als regio niet alleen en we werken daarop samen met o.a. de provincie en de regio Twente. Zo werkt provincie Overijssel samen met enkele gemeenten aan de lobby voor aftakkingen op het landelijke waterstofnetwerk. En is onderzoek naar de inzet van kleine modulaire kernreactoren (SMR's), in de (verre) toekomst een provinciale opgave.

Acties uit de Bestuurlijke Routekaart

Actie 1 Invulling restopgave duurzame elektriciteit opwek (wind en zon)	
Opgave en aanpak	Afgelopen jaren zijn grote stappen gezet in opwek van wind en zon in onze regio. De opwek met inzet van windenergie is daarbij vertraagd en zoals het er nu uitziet, onvoldoende om het regionale opwekbod van 1,8TWh in 2030 te realiseren. Voor niet alle door de provincie opengestelde gebieden heeft zich een initiatief aangemeld. De vraag die voorligt, is of provincie dit oplost door met individuele gemeenten in gesprek te gaan en de afspraken te herzien of dat zij dat in regioverband wil oplossen. In het eerste geval blijft het een provinciale aangelegenheid, in het tweede geval wordt het een regionale aangelegenheid en zal de regio gezamenlijk naar oplossingen zoeken. Het gesprek hierover zal begin 2026 aan de Bestuurlijke Energietafel gevoerd worden. Dan is ook duidelijk hoe groot de restopgave zal zijn.
Resultaat	Afspraken over de wijze van invulling restopgave duurzame elektriciteit opwek (wind en zon)
Aanspreekpunt	Trekker Energie & Ruimte Kernteam West-Overijssel
Looptijd	2024-2026

Actie 2 Opwek Op Rijksgronden (OER)	
Opgave en aanpak	In het programma Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER) onderzoeken we samen met het Rijk waar en hoe we met steun van de omgeving grootschalig energie kunnen opwekken op rijksgronden. Het programma treft de voorbereidingen voor daadwerkelijke realisatie van energieprojecten door ontwikkelaars. In 2023 is een aantal potentiële gebieden aangedragen bij het Rijk om een OER-project te starten. Eén daarvan is door de gemeenten en RWS opgepakt. Er was ruimte voor een beperkt aantal projecten. De andere potentiële locaties worden begin 2026 weer doorgelicht en gekeken wordt of het voldoende kansen biedt om hiervoor bij het Rijk een verzoek in te dienen om als OER-project te worden opgepakt.
Resultaat	Inzicht in kansrijke OER-projecten en indienen van één of meerdere aanvragen bij het Rijk.
Aanspreekpunt	Trekker Energie & Ruimte voor de opstartfase, daarna betrokken gemeenten samen met het Rijk
Looptijd	2026 en verder

Acties aanvullend opgestart in 2025

Actie 3 Uitwerken en uitvoeren regeling natuurinclusief ontwikkelen duurzame opwek	
Opgave en aanpak	De regio heeft een rijksbijdrage ontvangen ten behoeve van het natuurinclusief ontwikkelen van duurzame opwek projecten. Het geld is bedoeld voor het versterken van ecologie en biodiversiteit rondom duurzame opwek projecten. Met betrokken partners binnen de regio wordt gewerkt aan een regeling die past binnen de bestaande en goedwerkende aanpak van Stichting Groen Blauwe Diensten Overijssel (SGBDO), Stichting Particuliere Landschapsdiensten IJsseldelta (SPLIJ+) en Stichting Kostbaar Salland (SKS). Met de inzet van deze rijksbijdrage worden vanaf 2026 in de nabijheid van duurzame opwek projecten nieuwe landschapselementen aangelegd én van duurzaam langjarig beheer voorzien. Gemeenten en de provincie zijn nauw betrokken bij de uitvoering en houden toezicht. De drie stichtingen zijn in staat om de decentrale uitkering op te nemen binnen het landschapsfonds dat zij beheren, waardoor de uitvoering ook relatief snel van start kan gaan.
Resultaat	Op- en inrichting duurzame opwek-gebiedsfonds West-Overijssel
Aanspreekpunt	Projectleider en gemeentelijke werkgroep regio West-Overijssel
Looptijd	2025-2028

Acties voortkomend uit de Uitvoeringsagenda Overijssel

Actie 4 Opgave duurzame elektriciteit (wind en zon) voor na 2030	
Opgave en aanpak	Samen met de provincie (Uitvoeringsagenda) en regio Twente onderzoeken we de keuze voor de elektriciteitsmix 2050 in Overijssel met inzet van (gebiedsgericht) onderzoek. Daarmee komen potentiële locaties in beeld voor aanvullende duurzame elektriciteitsopwek (wind en zon). Naast een inventarisatie van alle beoogde ontwikkelingen die elektriciteit vragen wordt ook de benodigde elektrificering van de warmtevraag betrokken. Naast het in beeld brengen van de opwekopgave voor na 2030 staat ook de aanpak qua uitwerking centraal: wordt dit vraagstuk een-op-een tussen provincie en gemeenten opgepakt of gezamenlijk aan de regionale energietafel?
Resultaat	Proces aanpak + opgave duurzame elektriciteit West-Overijssel voor na 2030 in beeld
Aanspreekpunt	Trekker Energie & Ruimte en Trekker Warmte Kernteam West-Overijssel samen met provincie
Looptijd	2026-2027

Actie 5 Delen kennis en ervaring lokale waterstofinitiatieven in West-Overijssel	
Opgave en aanpak	In West-Overijssel worden initiatieven ontwikkeld op het gebied van (lokale) waterstofproductie. We wisselen kennis en ervaring uit om zo toe te werken naar een (handelings)perspectief voor uitvoerende partijen om daarmee zowel vraag als aanbod aan te jagen. Dit ter ondersteuning van lokale productie (lokale en nieuwe initiatieven) en realisatie van de daarbij benodigde infrastructuur. Daarnaast helpt het om interesse bij bedrijven en logistiek aan te jagen door een gebiedsgerichte aanpak en vormgeving van energiehubs. Samen met provincie verkennen we de mogelijkheden voor de lokale productie van waterstof en de toepassing daarvan.
Resultaat	Inzicht in kansen voor lokale waterstof productie en toepassing daarvan
Aanspreekpunt	Projectleider Waterstof Werkorganisatie West-Overijssel in afstemming met betrokken gemeenten en provincie
Looptijd	2026-2027

Samenhang met andere onderwerpen

Er is een sterke relatie met het ruimtelijk beleid wind en zon en met beleid benutting ondergrond in relatie tot strategische grondwaterwinning. Er zal een integrale afweging moeten plaatsvinden van de ruimteclaims voor hernieuwbare energie, wonen, werken, recreatie, mobiliteit, etc.). Anderzijds zullen ruimtelijke opgaven rekening moeten houden met de energiebeschikbaarheid.

Biogas/groen gas biedt kansen voor de landbouw. In West-Overijssel is een groot areaal bestemd voor landbouw en is de druk op de landbouw groot vanwege het stikstofdossier. De inzet op biogas uit mestvergisting - met name in combinatie met een stikstofstripper - kan bijdragen aan het sluiten van kringlopen in de landbouw (minder kunstmest import, betere benutting van eigen reststromen). Ook kan door vergisting stikstofemissie vermeden worden.

4 Energienetwerk beschikbaar en toegankelijk

Regionale focus

Een toekomstbestendig energienetwerk in West-Overijssel (transport en opslag van elektriciteit, gassen, warmte) is een cruciale voorwaarde voor het behalen van onze doelen. In de transitie van fossiele naar duurzame energie, gaat het netwerk de komende jaren sterk veranderen. De elektriciteitsvraag stijgt, en daardoor ook de vraag naar kabels, leidingen, laagspanningsstations, middenspanningsstations en hoogspanningsstations. Niet alleen om de elektriciteitsvraag in West Overijssel te bedienen, maar de regio (Zwolle) is ook een belangrijk landelijk knooppunt in het TenneT-netwerk.

We gaan daarnaast meer verschillende energiedragers als groen gas en waterstof transporteren. En we gaan het netwerk flexibeler maken met o.a. opslag van warmte en elektriciteit. Het net 'beter benutten' is de komende periode in West-Overijssel een urgent vraagstuk, want TenneT en andere netbeheerders laten zien dat de regio tot 2035-2038 kampt met netcongestie op hoogspanningsniveau, waardoor nieuwe grootverbruikers en contractuitbreiding op grootzakelijk niveau niet aangesloten kunnen worden. Transportschaarste is een urgent en langdurend vraagstuk, en dat zal ook na 2035 nog het geval zijn.

Het bouwen aan een robuust netwerk, is een gezamenlijk vraagstuk, en per definitie gemeenteoverstijgend. Het vraagt de komende jaren om een investering in het werken aan een open, gelijkwaardige samenwerking met netbeheerders, provincie, en gemeenten. De sleutel ligt niet alleen bij het intensiveren van de samenwerking tussen netbeheerders, energieprofessionals van gemeenten, provincie, en maatschappelijke partners en marktpartijen in de energietransitie. De sleutel van het net beter benutten ligt ook juist in andere domeinen: economie (verduurzaming van bedrijventerreinen), wonen en mobiliteit. Dat maakt dat we die samenwerking breed zien: het netwerk (en de schaarste op het elektriciteitsnet) is het vliegwiel voor verandering.

In 2030 zien we graag dat:

- Netbewust bouwen een logisch onderdeel is van gebiedsontwikkelingen en het bouwen van woningen.
- We bij het uitbreiden en ontwikkelen van bedrijventerreinen, van regionale publieke laadhubs voor vrachtvervoer zowel rekening houden met aanwezige nettopologie als ruimte (= energieplanologie).
- We strategische (zowel energetisch als ruimtelijke) keuzes hebben gemaakt in het realiseren van grootschalige energieopslag.
- We vanuit netbeheerders, provincie, gemeenten, maatschappelijke partners en marktpartijen écht samenwerken om het netwerk beter te benutten, sneller en slimmer nieuwe energie-infra te bouwen, en ruimtelijke keuzes te maken.
- We open en transparant data delen.

Waar gaan we op samenwerken?

De opgave op het energienetwerk is omvangrijk en heel divers. Het vraagt inzet van alle betrokken partners. Veelal zijn dit voor partners nieuwe activiteiten, die ook vragen om een andere manier van samenwerken. We zien dat het schaalniveau van een pocket (een deelnet zoals netbeheerder TenneT het elektriciteitsnet indeelt) een goed schaalniveau is om de samenwerking te intensiveren (zie bijlage). Ambtelijk gaan we de samenwerking in een pocket van TenneT faciliteren vanuit de Energietafel. En mogelijk kunnen hier tevens (waar nodig) bestuurlijke overleggen uit voortkomen, 1 à 2 keer per jaar.
Een deel van onderstaande activiteiten vindt in de twee pockets plaats, een deel daarvan erbuiten. In de activiteiten hebben we de drie sporen aangehouden die belangrijk zijn als je een robuust netwerk bouwt. Dat zijn: programmeren (langere termijn strategische ruimtelijke keuzes maken), het beter benutten van het huidige netwerk en het sneller bouwen van energie-infrastructuur. Deze drie sporen komen op provinciaal niveau in de Energyboard Overijssel samen. De energietafel benut, via de BET en onze bestuurlijke vertegenwoordigers, de Energy Board Overijssel om strategische vraagstukken en uitdagingen te agenderen.

Pijler Programmeren

Acties uit onze Bestuurlijke Routekaart

Actie 6 Opzetten samenwerking in pocket structuur met gebiedsgerichte aanpak	
Opgave en aanpak	We onderzoeken of een gebiedsgerichte aanpak op basis van de pocketindeling van de nu bekende pocket-structuur van TenneT: pocket Zwolle West en pocket Zwolle Hessenweg, meerwaarde heeft. De twee pockets volgen niet precies de geografische afbakening van West-Overijssel. Het ligt voor de hand om gemeenten binnen de pocketgrenzen bij deze overleggen te betrekken. De verkenning wordt inhoudelijk en procesmatig ondersteund door de werkorganisatie. Onderstaande acties (actiepunten 7, 8, 12 en 13) worden voorbereid en aangestuurd in deze pocket-samenwerking. In de pockets komen dus activiteiten vanuit programmeren, beter benutten en sneller bouwen samen.
Resultaat	Een gebiedsgerichte aanpak via de actieve pocketsamenwerking
Aanspreekpunt	Trekker Energienetwerk Kernteam West-Overijssel en externe inhuur (t.b.v. ruimtelijk ontwerp)
Looptijd	Start vanaf 2026

Actie 7 Data & inzicht op pocket – en middenspannings niveau	
Opgave en aanpak	Voor een goede samenwerking op het netwerk, is data & inzicht een belangrijk randvoorwaarde. Dit project richt zich op meer data en inzicht in huidige beschikbare capaciteit, onderlinge afhankelijkheden in voedingsgebieden van het elektriciteitsnetwerk. • We maken een overzichtskaart met energievraag – en aanbod (huidig), opslag, en het netwerk in beeld. Hierin zie je duidelijk welke gemeentes welke voedingsgebieden hebben. We betrekken hierbij waar mogelijk de medewerking van hogescholen uit de regio en het data-sprint team vanuit NP RES. • Voor beter inzicht in belastingprognoses per middenspanningsstation, levert Enexis een impactanalyse aan.
Resultaat	• Overzichtskaart met daarop inzicht in huidig energievraag en energie-aanbod • Impactanalyse vanuit Enexis en RENDO
Aanspreekpunt	Trekker Energienetwerk Kernteam West-Overijssel
Looptijd	Q1- Q2 2026

Acties voortkomend uit de Uitvoeringsagenda Overijssel

Actie 8 Integraal programmeren	
Opgave en aanpak	Binnen de pockets gaan gemeenten actief met elkaar programmeren. Dit kan op pocketniveau van TenneT, maar ook op deelnetniveau plaatsvinden. Aan de hand van de in beeld gebrachte data van actie 6 maken gemeenten binnen een pocket/deelnetniveau een kaart op basis waarvan keuzes kunnen worden gemaakt die van belang zijn voor het energienetwerk op pocket/deelnetniveau. Bijvoorbeeld in het samen sturen op laadhubs/waterstof vulpunten, herlocatie van bepaalde gebiedsontwikkelingen. Ook hierbij maken we gebruik van het aanbod vanuit NPRES voor het organiseren van sprintsessies.
Resultaat	Overzichtskaart met daarop ruimtelijke keuzes 2035- 2050
Aanspreekpunt	Trekker Energienetwerk Kernteam West-Overijssel samen met externe inhuur
Looptijd	2026-2028

Pijler Beter benutten

Acties uit onze Bestuurlijke Routekaart

Actie 9 Pilotproject zelflevering/lokale energiemarkt	
Opgave en aanpak	Een aantal gemeenten trekt gezamenlijk op in een pilotproject rond zelflevering. Vanuit deze pilot komt een advieslijn beschikbaar hoe gemeenten energie uit kunnen wisselen tussen gebouwen binnen een afgebakend gebied. Ervaringen uit dit pilotproject worden gedeeld via de ambtelijke energietafel en/of NEO Werkplaats. Op basis van die resultaten kan gekozen worden om een ‘trade-platform’ in te richten om dit op meerdere plekken uit te voeren. Naast kennisdeling binnen Overijssel wordt ook zo veel mogelijk kennis uitgewisseld via het NP RES-netwerk.
Resultaat	Advieslijn voor gemeenten over mogelijkheden van model zelflevering
Aanspreekpunt	Projectleider en gemeentelijke werkgroep regio West-Overijssel
Looptijd	2025-2026

Actie 10 Kennisdeling en verkennen gezamenlijk inzet experts	
Opgave en aanpak	We delen kennis over ruimtelijke opgaven in relatie tot energie (o.a. netbewust bouwen), op de NEO Werkplaats, en via onze website. We verkennen daarnaast of vanuit de Energietafel gezamenlijke expertise ingezet kan worden, die aan de slag gaat bij meerdere gemeenten. Denk aan expert netbewust bouwen, of procesregisseur smart energy hubs, of een energieplanoloog. Het idee is om zo efficiënter en en succesvoller te werken, omdat deze regio-experts steeds meer leren.
Resultaat	-3 kennisdelingssessies per jaar - A4 met daarin verkenning inzet inhuur gezamenlijke experts
Aanspreekpunt	Trekker Energienetwerk Kernteam West-Overijssel
Looptijd	2025-2030 voor kennisdeling 2026-2027 voor verkenning inhuur gezamenlijke experts

Acties aanvullend opgestart in 2025

Actie 11 Stimuleren van energieopslag en sturen op energieopslag	
Opgave en aanpak	Als regio willen we dat het netwerk flexibeler wordt. Daarom stimuleren we de inzet van energieopslag (elektriciteit en warmte) en sturen we er ruimtelijk op. Door warmte en elektriciteit lokaal op te slaan en te gebruiken, ontstaat flexibiliteit in het energiesysteem, kunnen pieken en dalen in vraag en aanbod beter worden opgevangen en wordt de afhankelijkheid van het elektriciteitsnet verminderd. • We stellen een handreiking op die inzicht biedt in de technische mogelijkheden van energieopslag, voor zowel warmte als elektriciteit, op lokaal en regionaal niveau (op laagspanning en middenspanning). Daarnaast behandelt de handreiking mogelijke gemeentelijke rollen in het faciliteren van lokale energieopslag, juridische en beleidsmatige kaders, financieringsopties, organisatiemogelijkheden, een praktisch stappenplan en een afwegingskader voor techniekkeuze en praktijkvoorbeelden. • We volgen (volgens een RVO ontwikkelde methodiek) de stappen in de pocket-samenwerking om ruimtelijk te sturen op batterijen die netcongestie-verzachtend ingezet worden. De ruimtelijke sturing van systeembatterijen op hoogspanningsniveau ligt bij de provincie.
Resultaat	• Handreiking energieopslag (gereed eind 2026). • De regio West-Overijssel maakt in de 2 pockets ruimtelijke keuzes over de komst van flexibiliteit in het regionale net (warmte en batterij opslag), dat netcongestieverzachtend werkt.
Aanspreekpunt	Trekkers Warmte en Energienetwerk Kernteam West-Overijssel
Looptijd	2026-2027

Acties voortkomend uit de Uitvoeringsagenda Overijssel

Actie 12 Inzet op gamechangers in beter benutten net	
Opgave en aanpak	Het net kan veel beter benut worden, als we werken aan: 1. Gelijktijdigheid van energie. 2. Nieuwe ontwikkelingen netbewust ontwikkelen. Als regio maken we bestuurlijke afspraken en zetten we gezamenlijk in op het beter benutten van het net, op de drie terreinen die grote impact hebben op de elektriciteitsvraag en de capaciteit op het elektriciteitsnet. • We verkennen een gezamenlijke ‘ondergrens’/ambitie voor netbewust bouwen. • We verkennen de realisatie van een aantal gezamenlijke publieke laadhubs met een regiofunctie. • We committeren ons aan de ambitie om per gemeente een smart energy hub te realiseren. • We ontwikkelen samen met provincie en Twente aan een toolbox Tijdelijke Oplossingen We gebruiken het ‘puzzelen binnen je onderstation’ (een methode vanuit NPRES) om ook voor huidige ontwikkelingen pieken in gebruik van het net af te vlakken.
Resultaat	Afspraken over netbewust ontwikkelen (laadhub, bedrijventerrein, gebiedsontwikkeling) en toolbox tijdelijke oplossingen
Aanspreekpunt	Trekker Energienetwerk Kernteam West-Overijssel samen met externe inhuur
Looptijd	2026-2030

Pijler Sneller bouwen

Acties uit onze Bestuurlijke Routekaart

Actie 13 Eenduidige samenwerkingsovereenkomst met Enexis/Tennet	
Opgave en aanpak	We verkennen per pocket eenduidige afspraken over sneller bouwen en beter benutten van energie-infra met netbeheerders Enexis en TenneT.
Resultaat	Duidelijke samenwerkingsafspraken per pocket met TenneT en Enexis, provincie en betrokken gemeenten.
Aanspreekpunt	Trekker Energienetwerk Kernteam West-Overijssel
Looptijd	2026-2028

Actie 14 Kennisdeling tbv instrumentarium voor ruimtelijke inpassing	
Opgave en aanpak	Als regio zetten we gezamenlijk in op het beter benutten van bestaand instrumentarium voor ruimtelijke inpassing van energie- infrastructuur. Daarbij denken we aan het benutten van het gebiedsfonds KGG of ander instrumentarium voor ruimtelijke inpassing energie-infrastructuur. Ook zorgen we voor kennisdeling over de ruimtelijke inpassing van de benodigde energie infrastructuur in onze regio.
Resultaat	1 werksessie voor kennisdeling
Aanspreekpunt	Trekker Energienetwerk Kernteam West -Overijssel
Looptijd	2027-2029

Samenhang met andere onderwerpen

In de activiteiten binnen en buiten de pockets, komen vele ruimtelijke en energievraagstukken samen. Daarom is het ook erg belangrijk om niet alleen met energiecollega's samen te werken. Juist ook met experts op het gebied van economie, gebiedsontwikkeling, woningbouw en mobiliteit.
Het thema netwerk raakt op alle sporen (sneller bouwen, beter benutten, programmeren) andere thema's binnen en buiten de Energietafel. Alle energie die we niet nodig hebben (door besparen, isoleren) hoeven we niet te transporteren of op te slaan. Het benutten van lokale bronnen in lokaal eigendom, stimuleert energiebesparing en ontlast daardoor het elektriciteitsnet. De komst van collectieve warmtenetten vermindert tevens de vraag naar elektriciteit en verlicht daarmee de druk op het elektriciteitsnet.

5 Warmte

Regionale focus

De warmtetransitie heeft een opmars gemaakt in de afgelopen periode. Binnen het thema warmte heeft verder stimuleren van energiebesparing in de gebouwde omgeving een belangrijke prioriteit. We richten ons binnen dit thema op het vergroten van de slagkracht van de gemeenten, zodat zij beter in staat zijn om inwoners en bedrijven te helpen met energiebesparing, isolatie en verduurzaming. Daarnaast vraagt de warmtetransitie om de inzet van duurzame warmtebronnen, de uitrol van (klein)collectieve warmtenetten waar dit haalbaar en betaalbaar is, het inzetten op decentrale, integrale energiesystemen en het strategisch uitfaseren van de aardgasvoorziening. Regionaal verkennen we wat er nodig is om voldoende nieuwe warmtebronnen te kunnen realiseren en de druk op het overvolle elektriciteitsnet waar mogelijk te verlichten.

Waar gaan we op samenwerken?

We zetten in op het stimuleren en versnellen van energiebesparing, via het verder isoleren en verduurzamen van woningen en overige gebouwen in West-Overijssel. In de afgelopen jaren is door gemeenten met isolatieprogramma's volop ingezet op het verder isoleren van de bestaande bouw. Op regionaal niveau werken we samen aan verschillende acties om voldoende vooruitgang te blijven boeken op de energiebesparings-opgave. Daarnaast verkennen we samen met gemeenten welke duurzame warmtebronnen in de regio benut kunnen worden, zoals aquathermie, geothermie en groen gas.

Er wordt veel ingezet op het stimuleren van de uitrol van kleincollectieve warmtenetten, door het opstellen van kennisproducten, het begeleiden van pilotprojecten en het bieden van gerichte expertise. Er wordt daarbij meegedacht aan de regionale tafels over de ontwikkeling van het interprovinciale Warmtebedrijf Drenthe-Overijssel (WDO), die waar gewenst kan optreden als publiek warmtebedrijf om de warmtenetten te ontwikkelen en exploiteren. Gezien zowel de keuze voor collectieve warmte als de selectie van een warmtebedrijf een gemeentelijke aangelegenheid is, hebben wij er geen aparte actie voor opgesteld. Wij faciliteren wel waar opportuun het gesprek over WDO via de regionale werkgroep warmte en de Energietafels. Er wordt tevens ingezet op het stimuleren van de uitrol van decentrale warmtesystemen, via kennisdeling over de inzet van lokale energieopslag en warmtebuffering.

Acties uit de Bestuurlijke Routekaart

Actie 15 Natuurvriendelijk isoleren en SMP	
Opgave en aanpak	Bij het (ver)bouwen, renoveren en/of verduurzamen van gebouwen moet er conform de Omgevingswet vooraf onderzoek worden gedaan naar beschermde plant- en diersoorten in het gebied en moet er een plan opgesteld worden hoe deze soorten worden beschermd. Op basis van dit onderzoek kan er een gebiedsontheffing verleend worden, waarbij woningeigenaren kunnen isoleren zonder individueel, kostbaar en tijdrovend onderzoek. Deze gebiedsontheffing mag aangevraagd worden voor een groot gebied dat meerdere gemeenten omvat. Hiervoor is een soortenmanagementplan vereist (SMP). Acht West-Overijsselse gemeenten trekken gezamenlijk op in een (pre-)SMP-traject om tijd en kosten te besparen en onderlinge concurrentie te voorkomen. Dit behelst onder meer de aanbestedingsprocedure voor ecologische bureaus, het uitwerken van de benodigde producten, het organiseren van de bestuurlijke samenwerking en de afstemming met de provincie, die de gebiedsontheffing verleent.
Resultaat	Pre-SMP voor het grondgebied van de acht gemeenten
Aanspreekpunt	Projectleider werkorganisatie West-Overijssel i.s.m. gemeenten en Trekker Warmte West-Overijssel
Looptijd	2024-2026

Actie 16 Opleidingsaanbod energievakmensen	
Opgave en aanpak	Om voldoende voortgang te maken in het verduurzamen van de gebouwde omgeving zijn veel energievakmensen nodig. Daarom is in 2024 gestart met het opzetten van een regionaal (bij)scholingsaanbod voor energiecoaches, energiefixers, vakmensen, adviseurs en gemeenteambtenaren. Binnen dit project wordt het opleidingsaanbod samen met de gemeenten vormgegeven, een opleidingsbureau geregeld en de coördinatie van de opleidingen verzorgd.
Resultaat	Vergroten van kennis over verduurzaming van de gebouwde omgeving bij betrokken energievakmensen
Aanspreekpunt	Projectleider werkorganisatie West-Overijssel i.s.m. gemeenten en Trekker Warmte West-Overijssel
Looptijd	2024-2026

Actie 17 Faciliteren productie en opschaling groen gas/biogas	
Opgave en aanpak	In het toekomstige energiesysteem van West-Overijssel blijft er naar verwachting een gasvraag, bijvoorbeeld voor industrie en oude binnensteden waar een warmtenet of warmtepomp geen geschikt alternatief is. Om dit gas duurzaam te maken, wil Overijssel meer biogas en groen gas gaan produceren. Het doel is om in 2040 van 1 naar 4 PJ opwek te gaan. Deze opschaling wordt echter bemoeilijkt door bestaande wet- en regelgeving, de stikstofproblematiek, veranderingen in landbouw en de uitdagingen van het behouden van het bestaande aardgasnet. De regio werkt samen met provincie, gemeenten en netbeheerders om locaties voor mestvergisters te vinden (opstellen potentiekaart), klein- én grootschalige mestvergisters op te schalen, beleidskaders te harmoniseren, innovatieve aanpakken en pilotprojecten te stimuleren en productie en gebruik dicht bij elkaar te organiseren.
Resultaat	De productie en opschaling van biogas en groen gas vanuit de gemeenten faciliteren
Aanspreekpunt	Trekker Warmte West-Overijssel
Looptijd	2025-2026

Actie 18 Versnellen uitrol lokale kleine warmtenetten	
Opgave en aanpak	Dit project richt zich op het versnellen van de uitrol van kleine en micro-warmtenetten (2-100 aansluitingen). In 2024 is als eerste stap een handreiking opgesteld en gepubliceerd voor kleine en micro-warmtenetten voor gemeenten (in samenwerking met NPLW). Sinds 2025 werken we met pilotprojecten die intensief worden begeleid, waarbij er aandacht is voor de haalbaarheid en betaalbaarheid van deze energiesystemen. In 2025 zijn dit projecten in Dalfsen en Olst-Wijhe, voor 2026 zijn de pilotprojecten nog te bepalen. Er worden tussentijds sessies georganiseerd om gemeenten mee te nemen in de geleerde lessen.
Resultaat	• Versnellen van de ontwikkeling van kleinschalige warmtenetten (o.a. in Dalfsen en Olst-Wijhe). • Brede kennisdeling over de resultaten van de pilotprojecten.
Aanspreekpunt	Projectleider werkorganisatie West-Overijssel i.s.m. gemeenten en Trekker Warmte West-Overijssel
Looptijd	2024-2026

Acties aanvullend opgestart in 2025

Actie 19 Versnelling lokale isolatie-aanpak	
Opgave en aanpak	Om de warmtevraag zoveel mogelijk te verlagen en de klimaatdoelstellingen te behalen, is het versnellen van de isolatieopgave voor de gebouwde omgeving essentieel. Hiervoor onderzoeken we binnen de regio hoe gemeenten inwoners kunnen bereiken die nu weinig tot niet bereikt worden. Het Nationaal Isolatieprogramma stelt daarvoor subsidie beschikbaar. Gemeenten in West-Overijssel zijn hiermee volop aan de slag en doen veel nuttige praktijkervaring op, die specifiek is voor de uitdagingen in deze regio. Middels interactieve sessies wisselen gemeenten ervaringen, strategieën, successen en ideeën uit voor het bereiken van hun inwoners bij lokale isolatieopgaven, inclusief moeilijk bereikbare doelgroepen.
Resultaat	Drie werksessies die de isolatiestrategie voor West-Overijsselse gemeenten versterken.
Aanspreekpunt	Projectleider werkorganisatie West-Overijssel i.s.m. gemeenten en Trekker Warmte West-Overijssel
Looptijd	2025-2026

Actie 20 Verkenning ondiepe geothermiebronnen	
Opgave en aanpak	Regionale onderzoeken wijzen erop dat er mogelijk meer potentie is voor ondiepe geothermie in West-Overijssel dan waar nu op wordt ingezet door gemeenten in de warmteprogramma's. We onderzoeken daarom in hoeverre ondiepe geothermiebronnen in de regio beschikbaar zijn en verder kunnen worden ontwikkeld. Gemeenten krijgen hiermee meer handelingsperspectief voor hun bronnenstrategie. We brengen in kaart waar de ondergrond in West-Overijssel geschikt is voor ondiepe geothermie, met oog voor de drinkwaterwinningsgebieden en boringsvrije zones. Er wordt onderzocht waar afzetgebieden voor warmtenetten op basis van ondiepe geothermie eventueel mogelijk zijn en welke stappen gemeenten (samen) kunnen zetten om deze warmtenetten verder te ontwikkelen.
Resultaat	• Potentiekaarten voor ondiepe geothermie in de bodem per gemeente. • Kaarten met mogelijke afzetgebieden en warmteclusters. • Informatieve handreiking met afwegingskader en stappenplan.
Aanspreekpunt	Projectleider werkorganisatie West-Overijssel i.s.m. gemeenten en Trekker Warmte West-Overijssel
Looptijd	2025-2026

Actie 21 Raamcontract expertise kleine warmtenetten	
Opgave en aanpak	Buurtinitiatieven die een warmtenet willen onderzoeken of ontwikkelen hebben vaak technische, financiële en juridische expertise nodig. Denk hierbij aan het meedenken over het technisch ontwerp van een uitkoppeling en het uitvoeren van een businesscase of TCO-analyse. Door hier een aanvullend budget voor te reserveren en een adviesbureau in te schakelen, kunnen gemeenten voor specifieke vraagstukken gebruikmaken van deze expertise om de ontwikkeling van deze warmtenetten verder te brengen. Daarbij onderzoeken we een mogelijke toekomstige samenwerking (na eindigen subsidie) met de provincie en de expertise/flexpool die zij op dit moment verkennen.
Resultaat	Expertise en ondersteuning voor collectieve warmtenetten op maat voor de gemeenten.
Aanspreekpunt	Adviesbureau i.s.m. gemeenten en Trekker Warmte West-Overijssel
Looptijd	2026

Actie 22 Lokale energieopslag voor de warmtetransitie	
Opgave en aanpak	Lokale energieopslag is essentieel in de warmtetransitie en bij het aanpakken van netcongestie. Door warmte en elektriciteit lokaal op te slaan en te gebruiken, ontstaat flexibiliteit in het energiesysteem, kunnen pieken en dalen in vraag en aanbod beter worden opgevangen en wordt de afhankelijkheid van het elektriciteitsnet verminderd. De regio West-Overijssel heeft beperkt warmtebronnen beschikbaar voor collectieve warmte en kent tegelijkertijd een hoge afgekondigde netcongestie, waardoor elektrificatie van de resterende warmtevraag niet zonder meer mogelijk is. Door meer in te zetten op lokale energieopslag, wordt de haalbaarheid van duurzame warmteoplossingen vergroot en de druk op het elektriciteitsnet verminderd. Binnen dit project creëren we een gemeenschappelijke kennisbasis, zodat er handelingsperspectief komt en lokale integrale energieprojecten versneld tot uitvoering kunnen worden gebracht. Binnen dit project wordt toegewerkt naar een handreiking lokale energieopslag voor gemeenten. Deze handreiking biedt inzicht in de technische mogelijkheden op verschillende schaalniveaus. Daarnaast behandelt de handreiking mogelijke gemeentelijke rollen in het faciliteren van lokale energieopslag, juridische en beleidsmatige kaders, financieringsopties, organisatiemogelijkheden, een praktisch stappenplan en een afwegingskader voor techniekkeuze en praktijkvoorbeelden. De handreiking ondersteunt gemeenten bij het maken van goed onderbouwde keuzes voor lokale energieopslag in hun beleid en Warmteprogramma. Hiermee versnellen gemeenten de warmtetransitie en dragen zij bij aan het verlichten van netcongestie in de regio. Deze actie hangt nauw samen met actie 11 van deze agenda.
Resultaat	Handreiking toepassing lokale energieopslag binnen warmtetransitie, kennisdeling en ondersteuning op maat voor alle gemeenten ten behoeve van warmteprogramma's.
Aanspreekpunt	Trekkers Warmte en Energienetwerk Kernteam West-Overijssel i.s.m. projectleider werkorganisatie West-Overijssel en gemeenten
Looptijd	2026

Actie 23 Regionale isolatieaanpak	
Opgave en aanpak	Gemeenten in West-Overijssel, maar ook in de rest van Nederland, hebben isolatieprogramma's opgesteld voor woningeigenaren en VvE's, die extra ondersteuning nodig hebben bij het isoleren van hun woningen. Om gemeenten hierin verder te ondersteunen, stelde het ministerie van VRO eind 2025 een subsidie beschikbaar om de isolatieaanpak vanuit een regionale ondersteuningsstructuur te versnellen. Deze subsidie is aangevraagd namens West-Overijssel. Samen met de gemeenten en uitvoerende partijen uit de regio onderzoeken we op welke onderdelen van de isolatieaanpak deze middelen het best kunnen worden ingezet. Als dit duidelijk is, wordt de aanpak verder uitgewerkt.
Resultaat	Regionale ondersteuning (coördinator isolatie en projecten) ter versnelling van de isolatiedoelstellingen.
Aanspreekpunt	Projectleider werkorganisatie West-Overijssel i.s.m. gemeenten en Trekker Warmte West-Overijssel
Looptijd	2026-2028

Acties voortkomend uit de Uitvoeringsagenda Overijssel

Actie 24 Uitwerking regionale bronnenstrategie	
Opgave en aanpak	We actualiseren de regionale bronnenstrategie uit de Regionale Structuur Warmte, op basis van de verkenning geothermie (Actie 19), de geactualiseerde PBL Startanalyse en recente onderzoeken over bovenlokale bronnen. In de bronnenstrategie wordt beschreven welke duurzame warmtebronnen we bovengemeentelijk kunnen inzetten voor het verwarmen van de gebouwde omgeving en hoe we deze bronnen verder kunnen ontwikkelen. Indien er een verdelingsvraagstuk is, gaan we in de regio in gesprek over de maatschappelijk meest optimale verdeling van de bron over de betrokken gemeenten. Deze bronnenstrategie is ondersteunend aan de gemeentelijk warmteprogramma's. De kennis die we opdoen wordt actief gedeeld met betrokkenen in Overijssel.
Resultaat	Regionale bronnenstrategie West-Overijssel
Aanspreekpunt	Trekker Warmte Kernteam West-Overijssel in samenwerking met provincie en energieregio Twente
Looptijd	2026

Samenhang met andere onderwerpen

Het thema warmte hangt nauw samen met opgaven als netwerk, gebiedsontwikkeling, economie en het sociaal domein. Bij inwoners die leven in energiearmoede is het extra belangrijk om een betaalbare duurzame energievoorziening te kunnen bieden. Dat vereist nauwe afstemming met het sociaal domein.

6 Participatie

Regionale focus

De afgelopen jaren lag de focus binnen de regio op lokaal eigendom bij grootschalige opwek. Dat heeft bijgedragen aan draagvlak en betrokkenheid bij de energietransitie. We zien dat deze beweging versterkt en verbreed wordt: van lokaal eigendom bij opwek naar energiegemeenschappen die actief bijdragen aan de brede verduurzaming van hun leefomgeving op het gebied van opwek, besparing, warmte, opslag en flexibiliteit.

Waar gaan we op samenwerken?

De energiecoöperaties die de afgelopen jaren zijn ontstaan, vormen een stevige basis voor verdere groei. Zij hebben laten zien dat lokaal eigenaarschap bijdraagt aan draagvlak, betrokkenheid en duurzame initiatieven die écht van de gemeenschap zijn. Gemeenten en provincie ondersteunen de coöperaties op verschillende manieren; financieel en met kennis. De ontwikkeling van energiegemeenschappen is relatief nieuw en vraagt om nieuwe vormen van samenwerking. De term energiegemeenschappen roept verschillende beelden op en kan verschillende uitwerkingen krijgen. We gebruiken de komende periode om te verkennen bij welke opgaven energiegemeenschappen een deel van de oplossing kunnen zijn en werken aan een gezamenlijk beeld voor deze energiegemeenschappen.

We werken samen aan kennisdeling over innovatieve concepten, zoals buurtbatterijen en vraagsturing, zodat succesvolle voorbeelden snel hun weg vinden naar andere plekken in West-Overijssel. Dit doen we in samenwerking met het provinciale programma NEO en Natuur en Milieu Overijssel.

De energietransitie vraagt steeds meer aandacht voor het elektriciteitsnet. Lokale initiatieven kunnen juist hier een rol spelen. Enexis, gemeenten en coöperaties verkennen samen hoe energiegemeenschappen kunnen bijdragen aan oplossingen voor netcongestie, bijvoorbeeld door lokaal opgewekte energie direct te gebruiken of tijdelijk op te slaan. Indien gewenst werken we samen aan pilots waarin deze samenwerking concreet vorm krijgt en delen de opgedane kennis regionaal én landelijk, zodat anderen ervan kunnen leren.

Tot slot leren we samen van wat er al gebeurt. We houden een vinger aan de pols bij de energiecoöperaties via de LEI werkgroep West-Overijssel. De voorzitter van deze werkroep neemt plaats in de maatschappelijke adviesgroep. Door jaarlijks te rapporteren (via de monitor) over de voortgang (bijvoorbeeld op lokaal eigendom) en de resultaten te delen, versterken we de gezamenlijke leerervaring. Zo groeit West-Overijssel stap voor stap naar een regio waarin inwoners, overheid en bedrijfsleven samen de energietransitie vormgeven.

Acties uit de Bestuurlijke Route kaart

Actie 25 Ontwikkelen en verzamelen kennis over doorontwikkeling participatie	
Opgave en aanpak	We houden een vinger aan de pols op de ontwikkeling van energiecoöperaties en monitoren welke impact zij hebben op de regionale energiedoelen. We verzamelen goede voorbeelden en rapporteren (via de monitor) over de voortgang in onze regio en versterken daarmee de gezamenlijke leerervaring. We bewaken de doelstelling 50% lokaal eigendom uit de RES 1.0 en rapporteren hierover aan de bestuurlijke tafel.
Resultaat	Hoofdstuk Participatie in de Voortgangsrapportage.
Aanspreekpunt	Programmamanager werkorganisatie West-Overijssel met partners
Looptijd	Doorlopend

Acties aanvullend opgestart in 2025/voortkomend uit de Uitvoeringsagenda Overijssel

Actie 26 Faciliteren doorontwikkeling energiecoöperaties	
Opgave en aanpak	Partners in de regio stimuleren de brede doorontwikkeling van energiecoöperaties en waar mogelijk een transformatie naar energiegemeenschappen in het kader van draagvlak en als belangrijke partner bij het oplossen van o.a. inpassings- en netwerkvraagstukken. Hiervoor starten we met het goed uitdenken en uitwerken van de term energiegemeenschap om scherp te krijgen voor welke opgaven energiegemeenschappen een oplossing kunnen zijn. Indien gewenst organiseren we kennis, financiën en maken bijvoorbeeld handreikingen waar iedereen zijn voordeel mee kan doen. We ondersteunen de werkgroep lokale energie-initiatieven (LEI) West-Overijssel en betrekken hen bij relevante vraagstukken.
Resultaat	Betrokkenheid lokale energie-initiatieven bij Energietafel.
Aanspreekpunt	Programmamanager werkorganisatie West-Overijssel
Looptijd	2025-2026

Samenhang met andere onderwerpen

Participatie loopt als een rode draad door alle thema's van de energietransitie. De beweging van onderop, met energiecoöperaties, bewonersinitiatieven en lokale samenwerkingen, versterkt de uitvoering op alle fronten. Bij energiebesparing en verduurzaming helpen lokale initiatieven gemeenten om inwoners te bereiken, gedragsverandering te stimuleren en energiearmoede te bestrijden. Binnen hernieuwbare energie draagt participatie bij aan draagvlak, lokaal eigendom en het verbinden van opwek met warmte, opslag en nieuwe vormen van samenwerking.

Ook binnen het thema energienetwerk speelt participatie een steeds belangrijkere rol. Energiegemeenschappen kunnen bijdragen aan oplossingen voor netcongestie door lokaal opgewekte energie te gebruiken of te delen. In de gebiedsaanpak zorgen vroegtijdige betrokkenheid en samenwerking met bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties voor beter ingebedde keuzes en meer draagvlak in de uitvoering.

Participatie raakt zo aan alle thema's en verbindt de technische, ruimtelijke en sociale kanten van de energietransitie. De regio voert niet zelf uit, maar vervult een organiserende en lerende rol door kennis te delen, samenwerking te stimuleren en goede voorbeelden zichtbaar te maken.

7 Randvoorwaarden voor de uitvoering

Regionale focus

We werken samen aan de opgaven in onze regio en dat vraagt om een regionale aanpak, bijbehorende governance en werkorganisatie en afspraken over die samenwerking onder het mom ‘waar het meerwaarde heeft werken we samen’. Daarbij zorgen we dat de samenwerking geen extra bestuurlijke en ambtelijke drukte veroorzaakt door taken te verdelen en te mandateren. Op basis van heldere afspraken en vertrouwen. De middelen voor de uitvoering van de in deze agenda opgenomen acties komen (t/m 2028 gegarandeerd, t/m 2030 toegezegd) van het Rijk en worden regionaal ingezet. Om te kunnen sturen maken we gebruik van de brede provinciale monitor wat de regionale prestaties in beeld brengt.

Governance

We handhaven de governance zoals we die de afgelopen twee jaar hebben gehanteerd (zie figuur 1) en passen die aan als de praktijk daarom vraagt. Op landelijk niveau voeren het Rijk, IPO, VNG en de UvW het komende jaar (2026) gesprekken over de Interbestuurlijke Samenwerkingsagenda (ISA) en bijbehorende afspraken. Mogelijk geven de uitkomsten aanleiding om de governance te wijzigen.

Aan de *Bestuurlijke Energietafel West-Overijssel (BET)* komen alle vraagstukken, ontwikkelingen en informatie bij elkaar. De BET West-Overijssel kent verschillende doelen: sturen en besluiten nemen, kennis en ervaringen delen, samen uitvoering geven aan specifieke onderwerpen (in wisselende samenstellingen), actualiteiten ‘van buiten’ bespreken en indien nodig optrekken in een gezamenlijk lobby. Een van de wethouders is de voorzitter van de BET. De voorzitter treedt waar nodig op namens de energieregio.

Met het uitbreiden van de thema’s (zie voorgaande hoofdstukken) en de integrale en meer gebiedsgerichte aanpak, kan de samenstelling van de bestuurlijke Energietafel wisselen omdat er andere portefeuillehouders nodig zijn. Het blijft echter één tafel waar alle partners gezamenlijk sturen op de energietransitie in W-O: Bestuurlijke Energietafel West-Overijssel (BET). De samenwerking aan die tafel is vrijwillig, maar niet vrijblijvend!

Voor de inhoudelijke thema’s warmte, netwerk en participatie zijn portefeuillehouders op persoonlijke titel benoemd. Het thema netwerk wordt getrokken door twee portefeuillehouders die tevens de regio vertegenwoordigen in de Energy Board (zie hieronder). De portefeuille financiën en governance is belegd bij de voorzitter van de energieregio. De portefeuillehouders worden ondersteund door de thematrekkers uit het Kernteam.

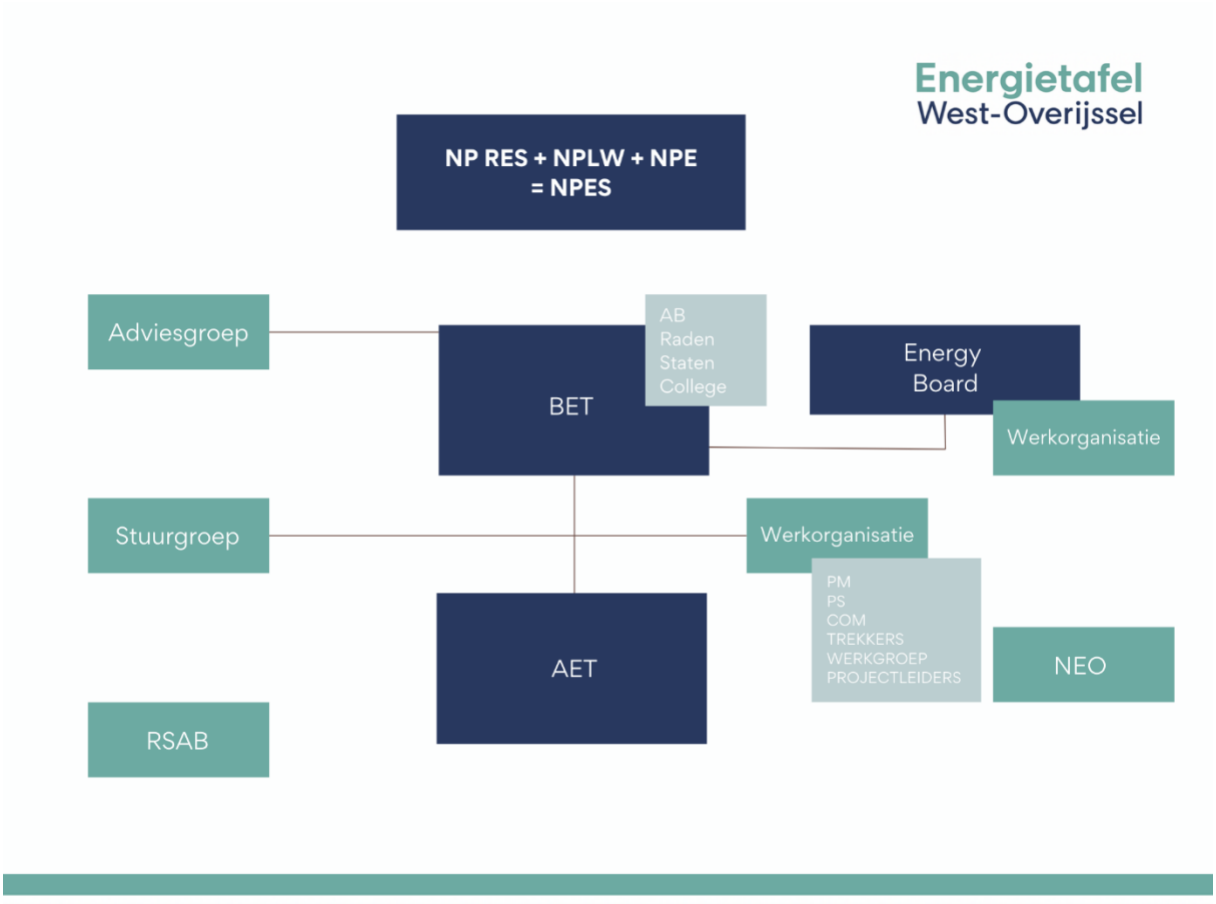
De bestuurlijke thematrekkers vormen samen met een lid van de Adviesgroep de *Stuurgroep West-Overijssel.* De Stuurgroep is verantwoordelijk voor het proces. De voorzitter is de voorzitter van de energieregio.

De *Ambtelijke Energietafel West-Overijssel* (AET) bestaat uit ambtenaren van alle betrokken partners (gemeenten, netbeheerder, provincie, waterschap). Hier vindt o.a. voorbereiding van de BET plaats, wordt informatie gedeeld, vindt afstemming over inhoud en proces plaats. Voorzitter is de programmamanager.

Daarnaast is er de *Adviesgroep West-Overijssel*, bestaande uit de maatschappelijk partners (NMO, namens de groene organisaties, de woningcorporaties, JongRegio, LTO Noord, Energiecoöperaties, VNO-NCW en BEON**)**, die gevraagd en ongevraagd advies geeft over de opgaven uit de energietransitie. De Adviesgroep licht, indien gewenst, haar advies mondeling toe in de BET.

De provincie heeft de regierol op de provinciale energievisie en de pMIEK en is voorzitter van de *Energy Board*. De Energy Board richt zich op coördinatie, afstemming en samenwerking op het energienetwerk. Het programma kent drie focusgebieden: het sneller realiseren van benodigde energie-infrastructuur, het slimmer benutten van nieuwe en bestaande energie-infrastructuur en het programmeren en prioriteren van investeringen van het energiesysteem.

Tenslotte is er de *werkgroep RSAB* die als doel heeft het democratische proces binnen de Energieregio in samenwerking met de drie verschillende bestuurslagen te versterken en de verbinding van lokaal naar regionaal mogelijk te maken. De regionale beeldvorming is daarbij essentieel ter voorbereiding op de lokale oordeels- en besluitvorming binnen de afzonderlijke raden, Staten en algemeen besturen van de Waterschappen. De RSAB organiseert haar eigen overleggen en staat los van de organisatie van de energieregio. De werkgroep RSAB heeft de ruimte om, in het licht van de huidige ontwikkelingen, te onderzoeken of de invulling van hun rol/taak bijstelling behoeft.

Figuur -1- Governance Energietafel West-Overijssel

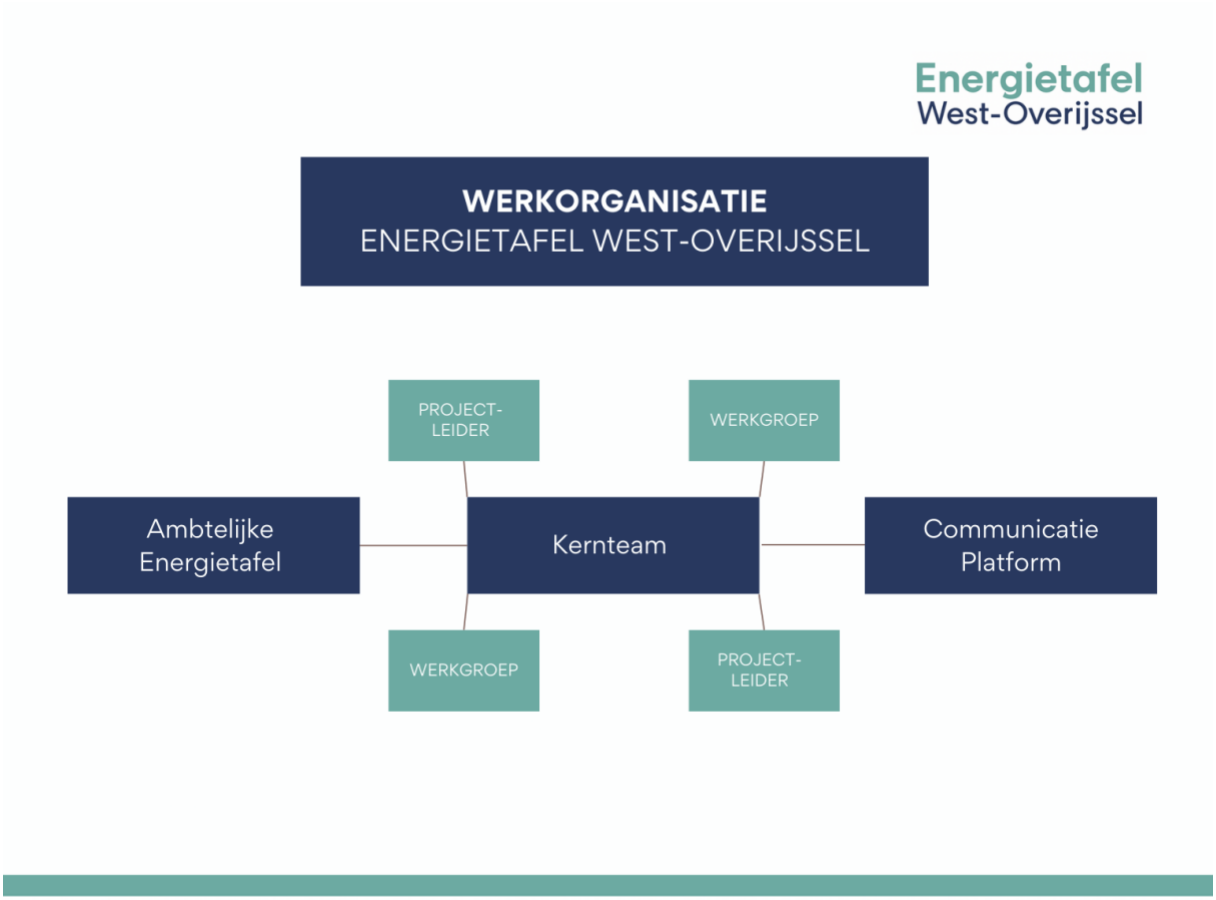
Aan de Bestuurlijke Energietafel nemen de bestuurders besluiten die voortkomen uit de voorliggende Samenwerkingsagenda. Het primaat van de besluitvorming ligt bij de gemeenteraden, Provinciale Staten en algemene besturen van de waterschappen.

Voor de BET is een proces ontwikkeld wat de afgelopen periode goed heeft gewerkt. Vraagstukken, nieuwe ontwikkelingen, voorstellen e.d. worden inhoudelijk voorbereid door de trekkers (zie werkorganisatie) met de betreffende werkgroepen. Deze worden vervolgens besproken in het kernteam en eventueel aangepast om daarna voor te leggen aan de Ambtelijk Energietafel. Deze gaan, eventueel aangepast, door naar de Adviesgroep die haar advies formuleert. Daarna volgt de Stuurgroep die de procedure bewaakt, kijkt of de stukken voldoende duidelijk zijn, eventuele dilemma's juist zijn verwoord en geagendeerd: bespreking, oordeelsvorming, besluitvorming. Na de Stuurgroep volgt de Bestuurlijke Energietafel.

De programmamanager annoteert de leden van de Stuurgroep en de voorzitter van de BET. De afzonderlijke bestuurders van de BET worden door de eigen ambtenaren geannoteerd.

De werkorganisatie en benodigde middelen

Werkorganisatie
De opgaven uit de Samenwerkingsagenda bepalen de inrichting van de werkorganisatie (zie figuur 2). Dat betekent dat de opbouw en werkwijze kan wijzigen als de situatie daarom vraagt. De werkorganisatie bestaat uit een kernteam, projectleiders voor specifieke opgaven, werkgroepen (onder verantwoordelijkheid van thematrekkers) en de ambtelijke energietafel.

Figuur -2- Werkorganisatie Energietafel West-Overijssel

Het *kernteam* organiseert de inhoud en het proces, stelt documenten op voor de BET, bereidt de overleggen voor en stuurt bij waar nodig. Zij bereidt de besluitvorming voor en agendeert de onderwerpen voor de verschillende overlegmomenten.

Het team bestaat uit een programmamanager, een programmasecretaris, een communicatieadviseur en drie thematrekkers voor de thema's 'warmte', 'energienetwerk' en 'hernieuwbare energie en ruimte'.
De thematrekkers sturen als daar sprake van is projectleiders aan die specifieke projecten uitvoeren. Afhankelijk van de behoefte organiseren de thematrekkers een werkgroep voor het betreffende thema bestaande uit medewerkers van de partners en derden. Op dit moment kennen we een werkgroep netwerk en een werkgroep warmte. Zij bespreken de voortgang van lopende projecten en acties op hun thema, zorgen voor kennisontwikkeling, stemmen af en zorgen voor documenten voor o.a. besluitvorming aan de Bestuurlijke Energietafel. Binnen de regio is afgesproken dat de regionale NPLW-ondersteuningsstructuur voor zowel warmte als isolatie onder de Energietafel valt.

Voor de thema's 'monitoring' en 'participatie' gaan we van thematrekkers naar projectleiders en pakken we de opgaven op deze thema's meer projectmatig aan. Provincie en netbeheerder zijn/worden ook lid van het kernteam. Voorzitter van het kernteam is de programmamanager, die overall eindverantwoordelijk is voor de werkorganisatie.

Voor het kernteam streven we naar inzet van ambtenaren vanuit de regio (detachering) om de betrokkenheid en gezamenlijke kennis van die regio te vergroten. Het thema warmte leent zich bij uitstek voor detachering vanuit een van de gemeenten omdat het primaat voor dit onderwerp bij hen ligt. Dat geldt ook voor de projectleider die de monitoring gaat doen. De trekker energienetwerk zou bij voorkeur vanuit de netbeheerder worden gedetacheerd.

De communicatieadviseur stemt af en wisselt uit met communicatiemedewerkers van de partners in het c*ommunicatieplatform*. Dit betreft de regionale communicatie. De communicatie op gemeentelijk niveau is de verantwoordelijkheid van de gemeenten (zie communicatie). De werkorganisatie ondersteunt waar nodig.

De *Ambtelijke Energietafel* bestaat uit ambtenaren van alle betrokken partners (gemeenten, netbeheerder, provincie, waterschap). Doel van de Ambtelijke Energietafel is de bestuurlijke bijeenkomsten voor te bereiden, inhoudelijke onderwerpen te toetsen en te ontwikkelen, kennis te delen.

De aansturing in de werkorganisatie is helder en functioneert. Er ontbreekt echter een ambtelijk opdrachtgever die namens de regio optreedt. Dit zou bijvoorbeeld één van de gemeentesecretarissen kunnen zijn, een teamleider/directeur van een afdeling of een programmamanager. Dit wordt geagendeerd in het gemeentesecretarisoverleg begin 2026.

Naast de overleggen die er zijn, maken we ook gebruik van de *NEO Werkplaatsen*. Deze worden georganiseerd door de provincie, zijn een belangrijk instrument en een bekend fenomeen in Overijssel. Daar ontmoeten collega's elkaar, werken we samen aan de opgaven, leren van elkaar, delen kennis en ervaring, etc. We brengen in en halen op en organiseren binnen dit concept ook onze werksessies.

Faciliteiten
De gemeente Zwolle heeft sinds begin 2025 het gastheerschap op zich genomen. Zij ondersteunt de werkorganisatie bij de werving en selectie en contractering van medewerkers, beheert de financiële (Rijks)middelen en zorgt voor ondersteuning op het gebied van ICT (mailadres en opslag documenten). Gebleken is, dat dit niet toereikend is. De werkorganisatie heeft een vaste werklocatie nodig (1 à 2 dagen/week) waar zij makkelijk toegang toe heeft. Om elkaar te ontmoeten, samen te werken, te overleggen en ook anderen uit de regio te ontmoeten. Dit vindt deels plaats via NEO, maar dat is niet voldoende. De programmamanager overlegt met partners over oplossingen hiervoor. Dit zal begin 2026 geregeld zijn.

Financiering
Het Rijk heeft middelen gealloceerd voor alle 30 RES-regio's tot en met 2028 en de middelen voor de periode 2028-2030 zijn toegezegd. Naast deze middelen voor de RES-regio's zijn er middelen vanuit de ondersteuningsstructuur NPLW en eenmalige uitkeringen vanuit verschillende ministeries voor versterking op diverse thema's zoals netwerk, biodiversiteit en landschap en verduurzaming van de gebouwde omgeving. De jaarlijkse begroting voor de Energieregio West-Overijssel varieert van €270.000,- in 2019 tot bijna €900.000,- in 2025. T/m 2028 ontvangt de energieregio een bedrag van ruim €400.000,- voor uitvoering van de werkzaamheden. De zogenoemde NPLW-projecten die onder het thema warmte vallen zijn gedekt met reeds ontvangen SpuK-gelden. Met een kabinet in wording en nieuw op te stellen rijksbeleid, is het nog onduidelijk of er extra middelen voor de energietransitie beschikbaar worden gesteld. Ook is onduidelijk wat het samenvoegen van drie nationale programma's voor financiële consequenties heeft.

Zolang het Rijk de middelen verstrekt voor de RES-regio's en er aanvullende budgetten komen voor extra aanpakken zijn de kosten voor organisatie en bijbehorende activiteiten gedekt. We zien echter grotere vraagstukken in de energietransitie op ons afkomen die om inzet vragen op regionaal niveau.

Er zal in 2026 een lange termijn begroting moeten worden gemaakt en ook zal het gesprek gevoerd moeten worden over een stabiele financiering en facilitering van de regionale samenwerking voor de energietransitie.

Communicatiestrategie

De communicatie vanuit de Energietafel West-Overijssel heeft tot doel bij te dragen aan een transparante, herkenbare en verbindende samenwerking tussen overheden, stakeholders en partners, gericht op een gezamenlijke uitvoering van de energietransitie in West-Overijssel.

We zien communicatie als een strategisch instrument dat de herkenbaarheid van de Energietafel als regionale samenwerking versterkt. En daarnaast partijen en mensen rond de gezamenlijke opgaven verbindt en duidelijk maakt waar we als Energieregio voor staan en wat we doen. Tenslotte vergroot het de zichtbaarheid en het draagvlak voor de regionale uitvoering van de energietransitie.

We communiceren vanuit de kernwaarden: transparant, professioneel, betrokken en verbindend.

Wat doen we om dit te realiseren?
We zetten de Energietafel neer als een herkenbaar en professioneel samenwerkingsverband. Daarbij vergroten we de zichtbaarheid en herkenbaarheid van het gezamenlijke werk. We werken aan een herkenbaar verhaal over de voortgang van de energietransitie en de rol van de Energietafel en haar partners daarin.
Daarmee borgen we de transparantie en informatievoorziening. Actuele en relevante informatie delen we via onze website, LinkedIn, het nieuwsbulletin en het communicatieplatform.

Het communicatieplatform (voor gemeenten e.a.) wordt nieuw leven ingeblazen en benut als werk- en leeromgeving. Daarmee faciliteren we de interne samenwerking en kennisdeling. Om de participatie en samenwerking te bevorderen op thema's uit deze Samenwerkingsagenda ontwikkelen we per thema passende communicatie die projectleiders ondersteunt in hun verhaal.

Uitgangspunten communicatie
In onze regio zijn gemeenten, provincies, waterschappen en netbeheerders verantwoordelijk voor het communiceren over de regionale samenwerkingsopgaven met inwoners, het lokale bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en volksvertegenwoordigers. De verspreiding van informatie gebeurt via de lokale kanalen van deze (semi-)overheden.

Op regionaal niveau werken we samen aan het creëren van duidelijke en eenduidige informatiematerialen over de energietransitie. Hierbij maken we gebruik van begrijpelijke teksten, infographics, illustraties, webinars en video's.

Volgens onze communicatiestrategie, die gericht is op samenwerking van onderaf, hadden we tot voor kort naast de website www.reswestoverijssel.nl alleen nog een nieuwsbulletin als communicatiekanaal. Sinds kort benutten we ook LinkedIn om te verbinden met onze achterban en hen ook via dit medium te voorzien van informatie over de laatste ontwikkelingen.

Met het verbreden van de RES naar een Energietafel wordt ook de inhoud van de communicatie uitgebreid. De belangrijkste doelgroep voor deze kanalen zijn de overheden, dagelijks en algemeen bestuurders en maatschappelijke organisaties. De inhoud is voornamelijk afgestemd op deze doelgroepen. Ook inwoners weten de website te vinden. Zij behoren alleen niet tot onze doelgroep.

Naast algemene informatie over de Energietafel, worden ook persberichten op regionaal niveau opgesteld en gedeeld via regionale communicatiekanalen. Gemeenten passen deze persberichten indien nodig aan op hun eigen situatie en verspreiden ze via hun lokale kanalen.

Lokale projecten en initiatieven vormen de basis: daar gebeurt het immers, dat is onder andere waar de energietransitie plaatsvindt. We laten zien dat deze projecten en initiatieven resultaat zijn van onze samenwerking en hoe zij bijdragen aan onze opgaven. We verbinden de lokale projecten en initiatieven met de boodschappen van de regionale samenwerking en het Klimaatakkoord. Interessante ontwikkelingen die partners aan de Energietafel kunnen inspireren, kunnen door het eerdergenoemde communicatieplatform worden gedeeld met de communicatieadviseur. De Energietafel kan deze berichten vervolgens via haar kanalen verder verspreiden.

Monitoring en verantwoording

Huidige monitoring
De afgelopen jaren lag de focus voornamelijk op de realisatie van opwek van zon- en windenergie. Hiervoor is een monitoringskader ontwikkeld waarmee de voortgang gericht bijgehouden kan worden en zijn het begrippenkader RES en de procesmonitoring die de voortgang van afspraken bijhield, ontstaan. De huidige monitor van grootschalige opwek blijft bestaan, en zal ook in de toekomst bijgehouden moeten worden in het kader van de verantwoording aan NP RES. Deze monitor wordt beheerd en onderhouden door de organisatie van NP RES. Op dit moment verzamelt de regio bij de gemeenten de informatie voor deze monitor. Op niet al te lange termijn zullen gemeenten zelf de gegevens aanleveren in de monitor van het NP RES. De verantwoording door de regio is gebaseerd op deze monitor. Afgelopen periode werd dit georganiseerd door de provincie (trekker monitor). Dit wordt afgebouwd en de werkorganisatie zal in 2026 op zoek gaan naar een projectleider die de monitoring en verantwoording organiseert en coördineert.

Doorontwikkeling van de monitoring
De recente verbreding van de Energietafel West-Overijssel, in combinatie met de Uitvoeringsagenda Overijssel waarin wordt samengewerkt door gemeenten, de twee energieregio's en de provincie, vraagt om een nieuwe manier van monitoring. De wens om een monitor voor de provinciale Uitvoeringsagenda te ontwikkelen, biedt een goede kans om ook de monitoring van de Energietafel West-Overijssel te verbreden. Daarbij zal specifiek aandacht zijn voor een geharmoniseerde monitoring door de verschillende deelnemende partijen, en de rollen die de verschillende partijen hierin kunnen spelen.

De (nieuwe) monitor richt zich op drie niveaus:
1. Effectniveau – zoals energieverbruik en CO_2-emissies.
2. Activiteitenniveau – bijvoorbeeld het aantal gerealiseerde warmtenetten.
3. Procesniveau – de voortgang van gemaakte afspraken en samenwerking.

Per thema worden de doelen uit de energievisie gekoppeld aan concrete acties, die zowel kwalitatief als kwantitatief gemonitord worden. Waar mogelijk sluit de monitor aan op bestaande landelijke definities en methodieken. Deze gezamenlijke aanpak zorgt voor een robuuste, toekomstgerichte monitoringssystematiek die niet alleen inzicht biedt in behaalde resultaten, maar ook richting geeft aan toekomstige beleidskeuzes voor alle deelnemende organisaties. Door in te zetten op één monitor zorgen we voor een simpeler systematiek dan voorheen, waarbij gebruik wordt gemaakt van diverse monitoren.

Het proces om te komen tot een nieuwe monitor zal in 2026 van start gaan en wordt getrokken door provincie Overijssel. Dit kan echter niet zonder bijdragen vanuit de individuele partners en de energieregio's. Het idee is hier een expertgroep voor op te zetten waarin gemeenten (primaat voor thema warmte), provincie, netbeheerders e.a. vertegenwoordigd zijn en helpen met bouwen aan de monitor. Ook de regio wordt gevraagd iemand te leveren. We gaan daarom op zoek naar iemand die vanuit één van de gemeenten gedetacheerd wordt om hieraan bij te dragen.

Vervolgstappen

De Samenwerkingsagenda geeft op hoofdlijnen aan waar de energieregio de komende jaren aan gaat werken. Na vaststelling van voorliggende agenda door de leden van de BET en hun colleges wordt de agenda verder uitgewerkt. De reeds lopende activiteiten worden voortgezet en wellicht is het noodzakelijke om de aanpak daarvan bij te stellen. Voor de overige activiteiten die in 2026 starten, worden projectplannen opgesteld waarin de deelactiviteit nader worden omschreven met daarbij benodigde inzet, planning en kosten. De jaarplanning wordt gemaakt: wanneer worden welke documenten aan de leden van de BET voorgelegd.

Met het vertrek van twee trekkers wordt opnieuw gekeken wat er nodig is in 2026 en wordt hier actie op ondernomen. De samenwerking met provincie en energieregio Twente wordt intensiever.

De gemeenteraadsverkiezingen van 2026 zullen nieuwe gezichten opleveren in de BET en ook in de raden. Nieuwe bestuurders moeten worden ingewerkt en het informeren van de nieuwe raden over de samenwerking in West-Overijssel op de energietransitie is een belangrijk aandachtspunt. Dat ligt uiteraard bij de gemeenten, waar nodig ondersteund door het kernteam.